



**PRIVREDNA KOMORA SRBIJE**  
**CHAMBER OF COMMERCE AND INDUSTRY OF SERBIA**

# **Revitalizacija centra grada – održivi transport i parkiranje**

**DALIBOR JOKNIĆ,**  
**SEKRETAR UDRUŽENJA ZA KOMUNALNE DELATNOSI PKS**

**Arandjelovac, 26.10.2017. godine**



## RAZLOZI ZA REVITALIZACIJU GRADSKOG CENTRA

---

- **Postojeća infrastruktura** - gradski centar već ima formiranu komunalnu infrastrukturu (uličnu, vodovodnu i kanalizacionu mrežu...) Sa ekonomskog i praktičnog aspekta bio bi čist gubitak da se ovi postojeći kapaciteti odbace i plati izgradnja nove infrastrukture
- **Fokus svih putanja** - gradski centar tradicionalno predstavlja fokus svih kretanja i mesto prepoznatljivog identiteta grada u svesti njegovih stanovnika. Bez atraktivnog centra sa koncentracijom različitih aktivnosti teško je obezbediti lokalnu podršku za bilo kakve projekte.
- **Diverzitet** - gradsko jezgro ima veći funkcionalniji diverzitet od bilo kog novog centra na periferiji. Kao centar trgovine, usluga, poslovanja, uprave, kulture i zabave, uz prepoznatljivu istorijsku slojevitost, gradski centar ostvaruje dugoročni prosperitet.



## RAZLOZI ZA REVITALIZACIJU GRADSKOG CENTRA

---

- **Zaposlenje** - centar je deo grada sa najvećom koncentracijom radnih mesta. Zaposleni u centru svakodnevno dolaze na posao i predstavljaju stabilno tržište za funkcije centra.
- **Stanovanje** - u onim gradovima koji su polovinom veka izgubili funkciju stanovanja u centralnoj zoni u korist predgrađa primetan je trend povratka stanovništva u centre. Stanovništvo centra su uglavnom visoko obrazovani, zaposleni mlađi ljudi bez dece



## SMERNICE ZA REVITALIZACIJU GRADSKOG CENTRA

---

- **Podsticanje intenzivnog razvoja** - velike gustine sadržaja u centru neophodne su da bi se osigurao 24-voročasovni vitalitet prostora. Zakoni i preporuke su mehanizmi osiguranja da se ne pretera sa koncentracijom sadržaja, što je čest slučaj u težnji za ostvarenjem ekstra profita. Zoniranje kao instrument urbanog planiranja mora da pronađe dobru meru u odnosu nove izgradnje i postojećeg okruženja
- **Promovisanje diverziteta funkcija** - gradski centar mora imati mešavinu raznovrsnih funkcija koje su međusobno komplementarne tako da kreiraju živopisno okruženje. Suštinska pitanja su pitanja vrste i zastupljenost funkcija, i njihovog infrastrukturnog i pešačkog povezivanja.



## SMERNICE ZA REVITALIZACIJU GRADSKOG CENTRA

---

- **Podsticanje kompaktnosti** - centralna gradska zona mora biti kompaktna, tako da aktivnosti koje se u njoj odigravaju budu lako pešački dostupne. Prioritet rekonstrukcije je formiranje gustog urbanog tkiva. Udaljeni ili izolovani sadržaji rezultuju značajnim padom sinergije funkcija i pešačke aktivnosti.
- **Omogućavanje pristupačnosti** - iako su motorni i stacionarni saobraćaj potrebni gradskom centru, pešačkom saobraćaju se mora dati prioritet. Dobro dizajnirano pešačko okruženje ima široke trotoare, sagledive putanje i prateće sadržaje. Forsirati kratkotrajno parkiranje i javni transport.
- **Osiguranje dobrog balansa funkcija** - gradski centar mora imati balans aktivnosti tokom 24 sata. Disproporcija funkcija u korist poslovanja može dovesti do nedostatka aktivnosti u centralnoj zoni nakon završetka radnog vremena. Treba izbegavati i gusto grupisanje glavnih funkcija, jer kreiranje namenskih „okrugā“ može imati kontraefekat.



## SMERNICE ZA REVITALIZACIJU GRADSKOG CENTRA

---

- **Formiranje pozitivnog identiteta** - gradski centar mora imati prepoznatljivi identitet da bi zaista postao mesto u kome ljudi žele da borave. Trgovina, kultura, zabava i rekreacija doprinose pozitivnom imidžu, dok stanovanje stvara utisak bezbednog i očuvanog okruženja. Marketing i promocije, različita dešavanja i festivali takođe značajno promovišu centar kao mesto svih zbivanja.
- **Kreiranje funkcionalnih veza** - Sadržaji centra moraju biti lako dostupni putem direktnih i udobnih pešačkih veza, da bi se ostvarila njihova integracija, kao i integracija centra sa okruženjem. Urbani dizajn treba da očuva postojeće pešačke tokove i okupljanja, i ponudi nove atraktivne vizure i pešačku scenografiju. Moraju se kreirati dobre veze između glavnih ulica i parkirališta.



## PREDUSLOVI ZA ODRŽIVI TRANSPORT

---

- 80 % evropskog stanovništva živi u gradovima
- ½ saobraćaja privatnim automobilima odvija se na relaciji kraćoj od 5 km
- Uticaj na životnu sredinu
- Paradoks – izgradnja novih saobraćajnica - povećanje zagušenja saobraćaja
- Park&Ride sistem



## PREDUSLOVI ZA ODRŽIVI TRANSPORT

---

- **Edukacija**
- **Građani često zaboravljaju saobraćajne probleme koji su postojali pre sprovođenja projekta, pa je dobro fotografisati svaku fazu realizacije**





## PREDUSLOVI ZA ODRŽIVI TRANSPORT - ISKUSTVA

---

- **Kopenhagen**
- **Strazbur**
- **Banja Luka**
- **Podgorica**
- **Zagreb**



## ČINJENICE O PARKIRANJU

---

- Uspešni gradovi imaju optimalnu ponudu parkiranja ???
- Parkiranje treba biti besplatno ???
- Ljudi ne vole pešačiti ???
- Svi korisnici ličnih prevoznih sredstava imaju iste potrebe ???
- Svako domaćinstvo treba imati parking mesto ???



## ČINJENICE O PARKIRANJU

---

- Sprega parking – turizam
- Sprega parking – trgovinski lanci
- Sprega parking – privredni razvoj



PRIVREDNA KOMORA SRBIJE  
CHAMBER OF COMMERCE AND INDUSTRY OF SERBIA

**HVALA NA PAŽNJI !!!**

08.11.2017.

*DALIBOR JOKNIĆ, UDRUŽENJE ZA KOMUNALNE DELATNOSTI  
PKS*

12